

FAV 259

Šaty / Kostým / Móda
ve filmu

Mgr. Šárka Gmitterková

27. 11. 2013

Literatura 27. 11.

- HENDL, Jan (2005): *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Praha: Portál.
- STACEY, Jackie (1994): *Star Gazing: Hollywood Cinema and Female Spectatorship*. Abingdon: Routledge.
- LUMBY, Catharine (2007): *Doing It For Themselves? Teenage Girls, Sexuality and Fame*. In: HOLMES, Su – REDMOND, Sean (eds.) (2010): *Stardom and Celebrity. A Reader*. Los Angeles, London, New Delhi: Sage Publication, s. 341 – 352.
- EPSTEIN, Rebecca (2007): *Sharon Stone in a Gap Turtleneck*. Tamtéž, s. 206 – 218.
- WILSON, Elizabeth (1993): *Audrey Hepburn: Fashion, Film and the 50's*. In: COOK, Pam – DODD, Philip (eds.) (1993): *Women and Film. A Sight and Sound Reader*. London: Scarlett Press, s. 36 – 40.
- SALES, Nancy Jo (2010): *The suspects wore Louboutins*.
<http://www.vanityfair.com/culture/features/2010/03/billionaire-girls-201003>

Klasický Hollywoodský systém

- 30. – 60. léta 20.století – od nástupu zvuku; pozvolný rozklad začal Paramount Act (1948) -> studia obviněna z monopolu a nesmějí nadále provozovat kina
- Studia se dělí na **Majors / Velká pětka** (Paramount, MGM, 20th Century Fox, Warner Bros., RKO) a **Minors / Malá trojka** (Universal, Columbia, United Artists)
- Majors studia organizovaná na principu **vertikální integrace** – maximální kontrola celého filmového životního cyklu – od námětu přes casting a natáčení až po distribuci a uvádění (vlastní síť kin) -> výpravnější produkce
- Hvězdný systém jako zásadní složka studiového systému – sedmileté kontrakty s vybranými hvězdami, kontrola jejich prezentace, propagace i typických rolí
- Kostýmní návrháři široce známí podobně jako hvězdy – Edith Head (Paramount), Walter Plunkett (Selznick), Orry Kelly (Warners), Adrian (MGM)
- Vertikální integrace funguje také na bázi kostýmu – jednotlivé “screen styles” propagované v návaznosti na konkrétní film i hvězdu

Edith Head (Paramount)

Orry George Kelly (Warners)

Adrian (MGM)

Walter Plunkett (Selznick Productions)

PR praxe klasického hollywoodského kostýmu

- Synergické využití marketingových praktik známých z širších oblastí služeb a obchodu
- Dvě pevně provázané úrovně propagace:
 1. prezentace jednotlivých "screen styles" v konkrétních filmech na plátnech kin
 2. pomocí tie-in kampaň v různých médiích, filmových časopisech a obchodních domech -> vždy společně představen název filmu, studio, hlavní hvězda a fotografie konkrétních šatů
- Cíleně se natáčí současné filmy (melodramata, romantické komedie); naopak potlačeny jsou výpravné historické filmy
- Šaty z filmového plátna k dostání v tzv. Cinema shops – vyhrazená patra slavných obchodních domů; šaty začínají na 30 USD za kus
- Sériové fotografie hollywoodských hvězd nemusí být vázané na konkrétní film, ale propagují představu o Hollywoodu jako o středisku volného času -> tyto fotografie rozšířené po celém světě => nové pojetí outdoorové módy

Adrian Adolph Geenberg a.k.a. Adrian

- Dvorní návrhář studia MGM 1928 – 1941; poté vlastní značka konfekce
 - Nejčastěji analyzovaný kostýmní návrhář, velmi široká tvorba – od masově napodobovaných šatů, přes nepříliš lichotivé linie až po designové excesy
 - Rozpoznatelné styly pro konkrétní hvězdy – ramenní vycpávky pro Joan Crawford; anticky nařasená silueta pro Katharine Hepburn
 - Obavy z přímého napodobování vlastních kreací, proto do šatů vkládal prvky, které kopírování ztěžovaly a v důsledku znemožňovaly každodenní nošení (drahé látky, problematické střihy, asymetrie...)
- vačky i přesto dovedly charakteristické prvky jeho návrhů do svých šatů zakomponovat

Letty Lynton, 1932 (r. Clarence Brown)

Kontrastní asymetrické šaty

Šaty s nařasenými rukávy

Jackie Stacey, *Star Gazing* (1994)

- Vymezování se jak vůči dominantnímu pojetí konzumpce, chápané v binárních kategoriích (aktivní top-down, pasivní recepce bottom-up), tak vůči převládajícím feministickým paradigmatům (přidělená subjektivní pozice pouze v režimu objektu)
- Konzumpce hvězdných stylů je geograficky a historicky podmíněná
- Recipientky vstupují do hvězdných stylů formou tzv. “poaching” (napichování); jednotlivé styly nejsou pouze pasivně kopírované, ale vždy je z nich selektováno a jednotlivé prvky jsou adaptovány a transformovány na míru konkrétním potřebám
- Ženy preferují jako své stylové vzory jiné hvězdy než ty nejznámější – Lauren Bacall, Deana Durbin a zejména Doris Day
- Respondentky vzpomínají na dobu dospívání – Hollywoodské hvězdy jako alternativní vzory pro učení se “ženské kulturní kompetenci” (jak se vhodně obléct pro různé příležitosti, jak správně vystupovat na veřejnosti, jak se česat a líčit)

Audrey Hepburn

- Na rozdíl od převažující stylizace ženských hvězd v 50. letech typ "gamine" – místy androgynní, místy dívčí, ale vždy elegantní silueta
- Absence sexuální vyzývavosti
- Nevinnost, která je idealistická, ale nikdy hloupá
- Hvězda určená spíš ženskému publiku
- Popelkovský narativ -> šaty jako základní prvek fabule i vizuální slasti

Sabrina, 1954 (r. Billy Wilder) scéna v Glen Cove station

Sabrina Fairchild prezentovaná nezávisle na pohledu mužské postavy nebo implicitního mužského diváka; určeno přímo divačkám

Sabrina, scéna v Glen Cove Station

Nevěřohodný happyend Nejistota v šatech

- Důležitější než pozitivní vyústění příběhu je onen transformační moment, kdy se z nejisté dívky stává sebevědomá mladá žena
- Šaty umožňují překonat sociální bariéry, ale vždy hrozí strach z odhalení skutečné identity
“Popelkovský syndrom”

“... koupila jsem si tedy dlouhý splývavý kabát, který se dal nosit oboustranně; na jedné straně byl béžový, na druhé světle krémový, takže se dal nosit ve dvou variantách, a k tomu jsem si pořídila kabelku a boty v podobné barvě. Jenže ty boty byly trochu těsné a já udělala tu chybu, že jsem si je během představení zula a pak mi nešly nazout zpátky! Ježíši, já byla po zbytek večera jak chromá! Skoro jsem kulhala a myslím, že mi za celý život nikdy nebylo tak mizerně. Jak já jsem vrávorala cestou na metro – dobrý Bože, to byla ale ostuda...!”

Proměny recepce hvězdných stylů

- Poslední herečkou, jejíž styl byl masově napodobován, byla Diane Keaton ve filmu *Annie Hall* (ovšem nikoliv jako výsledek tie-in promotion)
- Převrácení dynamiky hvězda -> divačka. Místo vztahu iniciátorka -> recipientka jsou divačky stále častěji v pozici kritiček hvězdného stylu (módní policie, seznamy nejhůře a nejlépe oblékaných lidí, internetové hlasování...)
- Proměna v koncipování teenage fanoušků -> dříve obviňování z nekritické, pasivní adorace, nyní naopak varování před obsedantní touhou po slávě. Fanoušci dnes touží dosáhnout stejného statusu jako obdivované celebrity -> radikální demokratizace slávy
- Rozdíl mezi hvězdností a slávou – hvězdnost kvalitativně výš, odměna za prokazatelný performativní talent vs sláva jako brutálně nahodilá

www.people.com

Last night looks – love it or leave it?

RED CARPET
SPOTLIGHT

Last Night's Look: Love It or Leave It? We can't stop talking about Sarah Jessica Parker's interesting fashion choice, Taylor Swift's sheer maroon dress and more outfits that stars were just spotted in. Check them out, then vote – fashion-forward or fashion fail?

34 OF 52

◀ PREVIOUS

NEXT ▶

JENNIFER LAWRENCE

Going for the world record of Number of Dior Dresses Worn in One Month, the *Hunger Games: Catching Fire* star 🌟 attends the L.A. premiere in a sheer gray design over a strapless

WHAT DO YOU THINK OF HER LOOK?

♥ love it!

♥ leave it

f Share

🐦 Tweet

g+1

ADVERTISEMENT

www.people.com

You asked, we found!

StyleWatch

You Asked, We Found: Star Looks We found the star looks you can't stop talking about – and the looks for less

21 OF 38

◀ PREVIOUS

NEXT ▶

EMMA STONE'S DRESS

I have completely fallen in love with Emma Stone's red dress. Where can I get it? – Soyoung

The ingenue hits her N.Y.C. stride in a \$950 tomato-red Luca Luca sheath (not available online; call 212-288-9285).

EDITORS' PICK

▶ Tomato hourglass shift, \$95, topshop.com

f Share

🐦 Tweet

g+1

ADVERTISEMENT

The Bling Ring (USA 2013) r. Sofia Coppola

- Jeden z nejdůležitějších komentářů na téma kulturní celebrity a získávání celebrity statusu zdola
- Filmy Sofie Coppoly jako precizní vyjádření "zeitgeist"
- Konzistentní ve výběru témat i udržování charakteristického stylu
- Podle skutečné události – parta mladistvých zlodějů řadila mezi své nejcennější trofeje z domů celebrity hlavně oděvy slavných módních značek

